

بررسی سازمان های متولّی پیشرفت در کشورهای هند، روسیه و ترکیه

گزارش سیاستی شماره ۹۷۰۵۰۱

مرداد ۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
وَأَنهَاكَ فِي رِجَاكَ مَا (بِاِخْلَاصِ نِيَّةٍ) جِهَادَ كُنْتُمْ،
قِطْعًا بِرِجَاكَ خُودِ، هِدَايَتِشَانِ خَوَاهِيمِ كَرْدِ

بررسی سازمان‌های متولی پیشرفت در کشورهای هند، روسیه و ترکیه

بررسی سازمان‌های متولی پیشرفت در کشورهای هند، روسیه و ترکیه

حکمرانی	گروه موضوعی:
سیاستی	نوع گزارش:
۱۳۹۷۰۵۴۰۳	شناسه:
۱۳۹۵/۰۵/۰۱	تاریخ انتشار:
احسان قورچی بیگی	تهیه و تدوین:
سید بهزاد بقایی	مدیر مطالعه:
محمد امینی رعیا	ناظر علمی:

اندیشکده اقتصاد مقاومتی یک کانون تفکر با مأموریت «تصمیم سازی برای حل مسائل اقتصاد کشور در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی» است که در سال ۱۳۹۵ فعالیت رسمی خود را آغاز نمود.

شناسایی شبکه مسائل در هر حوزه موضوعی، طراحی راهکار برای حل مسائل احصاء شده و هم‌اندیشی جهت ارزیابی و تدقیق آن، بررسی تجربیات جهانی، طرح مباحث در فضای نخبگانی و رسانه‌ای و پیگیری راهکارهای ارائه شده از دستگاه‌ها و مسئولین مرتبط به منظور اتخاذ تصمیمات لازم، از جمله فعالیت‌هایی است که در اندیشکده انجام می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند از طریق سایت Mett.ir با اندیشکده اقتصاد مقاومتی در ارتباط باشند و نظرات، انتقادات و پیشنهادهای خود را در خصوص این گزارش و همچنین سایر فعالیت‌های اندیشکده، ارائه نمایند.

فهرست

۸. خلاصه مدیریتی.....

بخش اول

۹. موسسه ملی تحول هند.....
۱۱. اهداف مؤسسه ملی تحول هند.....
۱۲. مأموریت‌های مؤسسه ملی تحول هند.....
۱۳. مراکز وابسته به مؤسسه ملی تحول هند.....
۱۴. دستاورهای مؤسسه ملی تحول هند.....
۲۰. جمع بندی.....

بخش دوم

۲۲. مرکز تحلیلی روسیه.....
۲۲. معرفی مرکز تحلیلی روسیه.....
۲۳. فعالیت‌های مرکز تحلیلی روسیه.....
۲۸. مراکز وابسته به مرکز تحلیلی روسیه.....
۳۰. جمع بندی.....

بخش سوم

۳۱. وزارت توسعه ترکیه.....
۳۲. ساختار وزارت توسعه ترکیه.....
۳۲. مأموریت برنامه ریزی در وزارت توسعه ترکیه.....
۶۳. اقدامات مهم وزارت توسعه ترکیه.....
۳۸. جمع بندی.....

خلاصه مدیریتی

بررسی مسیر توسعه کشورها نشان می‌دهد که در فرآیند تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، دولت‌ها همواره از یک یا چند مجموعه و نهاد به عنوان بازوی تشخیص، تصمیم، اجرا، ارزیابی و اصلاح کمک گرفته‌اند. در واقع در کنار نهادهای اجرایی که مشغول اقدامات روزمره هستند، نهادهایی در کشورهای مختلف جهان وجود دارد که به نوعی متولی پیشرفت هستند.

فعالیت این نهادها شامل ارائه بسته‌های سیاست‌گذاری، گزارش‌های سیاستی، برگزاری همایش و نشست‌های علمی، ارائه گزارش‌های روزانه، ماهانه و سالانه، شرکت در جلسات دولت، مجلس و وزارتخانه‌ها، ایجاد هماهنگی‌های بین‌نهادی، تدوین برنامه‌های اجرایی، پیگیری اقدامات اولویت‌دار، ارزیابی و اصلاح امور و ... است که استفاده از آن، دولت را در مسیر کلان برای تحقق پیشرفت هدایت می‌کند.

این نهادها در کشورهای مختلف اشکال گوناگونی دارند؛ در بعضی کشورها مانند هند و روسیه به عنوان یک اتاق فکر، در بعضی کشورها مانند چین در ساختارهای فراوزارتخانه‌ای و در برخی دیگر از کشورها مانند ترکیه به عنوان یک وزارتخانه فعال هستند. تأمین بودجه این نهادها نیز بسته به نوع ساختار آن نهاد و همچنین ساختار کشور، متفاوت است.

در این گزارش، به بررسی جزئیات مرتبط با ۳ نهاد متولی پیشرفت در کشورهای هند، روسیه و ترکیه اعم از ساختار فعالیت، موضوعات کاری و مأموریت‌های آنها، جهت الگوبرداری در داخل، پرداخته شده است.

بخش اول

مؤسسه ملی تحول هند

در اوایل قرن ۱۹ هندوستان به علت جنگ، کمبود منابع، فقر شدید، رکود تورمی و مشکلات متعدد اقتصادی دوران سختی را گذراند و این وضعیت، موجب نگرانی برنامه ریزان و مسئولان کشور شد؛ لذا در سال ۱۹۳۸ بحث برنامه ریزی اقتصادی مطرح گردید و به مرور زمان بحث‌های پیشرفت اقتصادی در بین مسئولان این کشور گسترش یافت.

سه سال بعد از به استقلال رسیدن هند، یعنی در سال ۱۹۵۰ لعل نهر و اولین نخست وزیر هند نهادی را با عنوان «کمیسیون برنامه ریزی»^۱ برای تصمیم‌گیری اقتصادی تأسیس کرد. چندین دهه گذشت و این نهاد موفقیت‌هایی را به همراه داشت؛ اما آن طور که انتظار می‌رفت مشکلات کشور حل نشد و چالش‌های اقتصادی ادامه داشت.^۲

در اوایل قرن ۲۰ تحلیلگران بر این باور بودند که ساختار کمیسیون برنامه ریزی از یک طرف بسیار فرسوده و غیرانعطاف پذیر شده است و افرادی که در آن مشغول به فعالیت هستند، نوآوری و کارکرد و به طور کلی اثربخشی لازم را ندارند و از طرف دیگر، یک نگاه حزبی و سیاسی و منطقه‌ای در بین آنان وجود دارد و فعالیت‌های آنها همه مردم کشور را شامل نمی‌شود و به نفع قشرهای خاصی است. بنابراین بعد از گذشت ۶۵ سال با توجه به تحولاتی که در دنیا برای حرکت در مسیر پیشرفت رخ داده بود و مشکلات این نهاد، در سال ۲۰۱۵ کمیسیون برنامه ریزی منحل و نارندرا مودی نخست وزیر هند «مؤسسه ملی تحول هند»^۳ را تأسیس کرد. مؤسسه ملی تحول هند فعالیت خود را از چهار سال پیش به عنوان یک اتاق فکر دولتی با تمرکز بر حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی آغاز کرده است. این نهاد با استفاده از نیروهای جوان و دانشگاهی

1. Yojana Aayog

3. National Institution for Transforming India (NITI Aayog)

۲. پایگاه تحلیلی مین استریم وبکی

به بررسی مشکلات کشور می‌پردازد و راهکارهای خود را در جهت پیشرفت کشور در غالب گزارش‌های ماهانه و سالانه منتشر می‌کند.

مزیت نیتی آیوگ نسبت به کمیسیون برنامه ریزی این است که نیتی آیوگ دارای کارکنان و پژوهشگران جوان است. یکی دیگر از نکات مثبت در نیتی آیوگ مشارکت مردم در فرآیندهای برنامه ریزی از طریق نظرسنجی است.

این نهاد متشکل از اعضای تمام وقت، پاره وقت، اعضای سابق، اعضای مدعو و شوراها (ملی و منطقه ای) می‌باشد. مؤسسه ملی تحول هند از دانشجویانی که در زمینه‌های مختلف دارای توانایی‌های علمی هستند به صورت پاره وقت و عضو غیردائم دعوت به همکاری می‌کند. هدف از این اقدام، استفاده از توانایی‌های جوانان و درگیر شدن آنان در مسائل پیشرفت و سیاستگذاری کشور است.^۱

نیتی آیوگ به عنوان یک اتاق فکر وابسته به دولت شناخته می‌شود و فعالیت‌های زیر را انجام می‌دهد:

۱- شناسایی مشکلات کشور در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی با استفاده از پژوهشگران

۲- بررسی ابعاد مشکلات و چالش‌ها از طریق مطالعه گسترده در حوزه مورد نظر

۳- ارائه بسته‌های سیاست گذاری ۳، ۷ و ۱۵ ساله^۲

۴- نظارت و ارائه گزارش از مراحل اجرای برنامه‌ها و نتایج آن

۵- برگزاری همایش و نشست‌های علمی با حضور مسئولان^۳

نیتی آیوگ فعالیت‌های خود را در سه مرکز زیر دنبال می‌کند:^۴

۱. مجله بین المللی نوآوری در جامعه شناسی و علوم انسانی

۲. انتشارات بین المللی علوم و تحقیقات

۳. مؤسسه ملی تحول هند

۴. مجله بین المللی نوآوری در جامعه شناسی و علوم انسانی

مرکز تحقیقات نیتی آیوگ: در این مرکز کارشناسان و پژوهشگران جوان عضو شده در نیتی آیوگ به تحقیق و مطالعه در مورد موضوعات و حوزه‌های تعیین شده می‌پردازند و در فواصل زمانی مشخص، برنامه‌ها و بسته‌های سیاست گذاری پیشنهادی خود را به منظور حل مشکلات کشور ارائه می‌دهند.

مرکز مشاوران نیتی آیوگ: مشاوران در این مرکز برنامه‌های ارائه شده توسط مرکز تحقیقات را بررسی می‌کنند و جهت بهبود این برنامه‌ها پیشنهاداتی را ارائه می‌دهند.

مرکز ارتباطات نیتی آیوگ: این مرکز متشکل از نماینده‌های هر حوزه از موضوعات نیتی آیوگ است که با وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی ارتباط برقرار می‌کند و برنامه‌های تأیید شده توسط مرکز مشاوران را به آنها ارائه می‌دهد.

اهداف مؤسسه ملی تحول هند

نیتی آیوگ اهداف و اصولی را برای خود در نظر گرفته است. به عنوان نمونه مبارزه با فقر یکی مهمترین اهداف این نهاد است. مؤسسه ملی تحول هند معتقد است که دستیابی به توسعه همراه با فقر امکان پذیر نیست بنابراین کاهش فقر را از طریق تدوین برنامه‌های میان مدت در اولویت کار خود قرار داده است.

حل مشکلات روستاییان، توانمندسازی زنان، کمک به حفظ محیط زیست، تحقق امنیت غذایی، شفافیت در ساختارهای دولت و در نهایت پیشرفت کشور از دیگر اهداف این نهاد است.

همچنین نیتی آیوگ خود را پایبند به اصولی در فعالیت هایش می‌داند که عبارتند از:

* مردم (برآورده کردن نیاز تمام شهروندان هند بر اساس برنامه‌های

تدوین شده)

- * اقدام (پیش‌بینی چالش‌های پیش‌روی هند در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی و پاسخ به نیازهای کشور)
- * مشارکت (مشارکت دادن مردم در فعالیت‌های اقتصادی)
- * توانمندسازی (توانمندسازی افراد به خصوص زنان در حوزه‌های مختلف)
- * دربرگیری (توجه به همه اقشار به ویژه قشر روستایی و برآوردن نیاز آنان)
- * برابری (برابری فرصت‌ها برای همه اقشار به خصوص جوانان)
- * شفافیت (تلاش برای ایجاد شفافیت در ساختار دولت)

مأموریت‌های مؤسسه ملی تحول هند

بعد از تأسیس این نهاد در سال ۲۰۱۵، نشستی با حضور مسئولان کشور هند برگزار شد. در این نشست همه مسئولان کشور هند بر اهمیت توسعه کشور تأکید داشته و پس از بررسی‌های صورت گرفته قرار شد این نهاد در کنار فعالیت‌هایی که در سه مرکز اصلی خود انجام می‌دهد، هر سال دو نشست با دولت داشته باشد و عملکرد خود را ارائه دهد.

در پایان این نشست وظایف اصلی مؤسسه ملی تحول هند توسط دولت تعیین شد. این وظایف به شرح زیر است:^۱

تدوین سیاست‌های بلندمدت اقتصادی و اجتماعی: این نهاد وظیفه دارد سیاست‌های مورد نیاز برای بهبود سطح رفاه مردم را در افق بلندمدت پیش‌بینی کرده و با ارائه راهکار در جهت رفع مشکلات کشور، دولت را در مسیر پیشرفت همراهی کند.

همچنین برنامه‌ها باید به صورت مستمر مورد بازنگری قرار گیرد تا از دستیابی به اهداف آن اطمینان حاصل شود.

ارائه تحقیقات و گزارش‌های اقتصادی: نیتی آیوگ موظف است ضمن برخورداری کامل از داده‌های اقتصادی و اجتماعی، به سیاست پژوهی در رابطه با مسائل اصلی اقتصاد هند پردازد و یافته‌های خود را در سطح ملی و بین‌المللی از طریق انتشار گزارش به اشتراک بگذارد.

هماهنگی بین وزارتخانه‌ها و نهادهای دولتی: با توجه به این که در سال‌های قبل از تأسیس نیتی آیوگ، بین وزارتخانه‌های هند و دیگر بخش‌های دولتی ارتباط مناسب و هماهنگی برقرار نبود، یکی دیگر از وظایفی که دولت بر عهده این نهاد قرار داد تعامل میان وزارتخانه‌ها، برای برقراری ارتباط و هماهنگی برنامه‌های در حال اجرا در ادارات و مراکز دولتی است.

مراکز وابسته به مؤسسه ملی تحول هند

۴ مرکز اصلی زیر نظر مؤسسه ملی تحول هند فعالیت می‌کنند که در ادامه معرفی شده است:^۱

مرکز نظارت و ارزیابی توسعه (DMEO^۲): این مرکز در ۱۸ دسامبر ۲۰۱۵ تأسیس شد و یکی از وظایف مهم آن نظارت و بررسی برنامه‌های دولتی است. این مرکز به طور مداوم بر فرآیند اجرای برنامه‌های دولتی و پروژه‌های مربوط به وزارتخانه‌های اقتصادی و اجتماعی نظارت دارد. این بازرسی در بالاترین سطح از بازرسی‌های هند قرار دارد. هدف از اینگونه نظارت‌ها، ارزیابی عینی فرآیندها و تأثیر برنامه توسعه‌ای بر کشور، شناسایی مناطقی که برنامه‌ها در آن با موفقیت به پایان رسیده یا با شکست مواجه شده،

۱. مؤسسه ملی تحول هند

دلایل آن و ارائه پیشنهاداتی برای اصلاح این برنامه‌ها است.

مرکز ارزیابی برنامه (PEO^۱): این مرکز وظیفه تحلیل و بررسی طرح‌های تدوین شده و مطالعات تشخیصی را بر عهده دارد.

مرکز ارزیابی مستقل (IEO^۲): این مرکز به عنوان یک نهاد مستقل وظیفه بررسی برنامه‌های تدوین شده را بدون دخالت نهادهای دولتی بر عهده دارد و نتایج برنامه‌های خود را در اختیار پارلمان و دفتر نخست وزیری قرار می‌دهد.

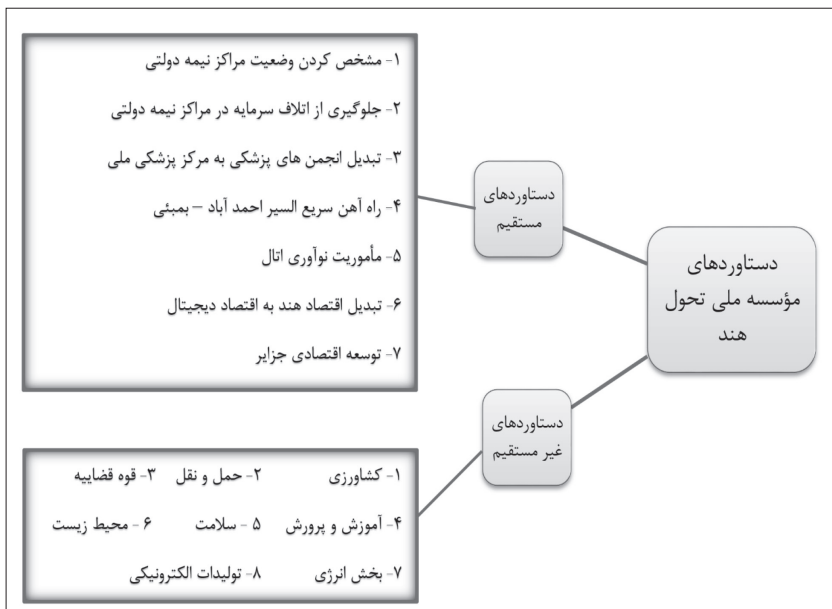
مرکز ملی توسعه و تحقیقات اقتصادی نیروی کار (NILERD^۳): این مرکز که در سال ۱۹۶۲ فعالیت خود را آغاز کرده، بعد از تأسیس نیتی آیوگ ذیل این نهاد قرار گرفته است و وظیفه آن نیز تحقیق و جمع‌آوری داده و اطلاعات در مورد سرمایه انسانی هند است.

دستاوردهای مؤسسه ملی تحول هند

دستاوردهای چهار سال گذشته نیتی آیوگ را از حیث اثرگذاری و بهبود حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی می‌توان به دو دسته کلی تقسیم کرد.

دسته اول دستاوردهایی است که به صورت مستقیم با پیگیری این نهاد و اقدامات و توان آن حاصل شده است. دسته دوم نیز دستاوردهایی است که در یک حوزه موضوعی اتفاق افتاده اما نمی‌توان به طور مستقیم آن را حاصل فعالیت نیتی آیوگ دانست؛ هرچند اقدامات این نهاد بر آن اثر قابل توجه گذاشته است.

-
1. Programmer Evaluation Organization
 2. Independent Evaluation Office
 3. National Institute of Labor Economics Research and Development

شکل ۱ - دسته بندی دستاوردهای مؤسسه ملی تحول هند

در ادامه این موارد توضیح داده شده است:

مشخص کردن وضعیت مراکز نیمه دولتی: بعضی از مراکز نیمه دولتی هند طی چند سال گذشته کارایی لازم را نداشته و فقط از منابع و حمایت های دولت استفاده کرده اند. برای مقابله با وضع موجود سال گذشته نخست وزیر هند از نیتی آیوگ درخواست کرد که با یک تجزیه و تحلیل کامل وضعیت مراکز نیمه دولتی را مشخص کند.

در این راستا نیتی آیوگ یک کمیسیون رسیدگی به مراکز نیمه دولتی ایجاد و چندین نشست تخصصی و کارشناسی را برگزار کرد، در این نشست ها اعضای کمیسیون با ارائه گزارش های خود به بررسی نحوه عملکرد و کارایی این گونه نهادها در چند سال اخیر پرداختند. این نهاد گزارش هایی را تهیه و آن را به عنوان خروجی کار به دفتر نخست وزیری ارسال کرد.

در پایان تصمیم بر آن شد که تعدادی از این مراکز که کارایی لازم را ندارند، منحل شوند. در حال حاضر کارگروه‌هایی تشکیل شده است که روند انحلال اینگونه مراکز را پیگیری می‌کند.^۱

جلوگیری از اتلاف سرمایه در مراکز نیمه دولتی: برای جلوگیری از اتلاف سرمایه در شرکت‌های نیمه دولتی در کشور هند، نیتی آیوگ با تجزیه تحلیل کامل ابعاد این مسئله ۴ راهکار را ارائه می‌دهد:

- * شناسایی استراتژی‌های فروش در اینگونه مراکز و شرکت‌ها
- * مشاوره به این گونه مراکز و شرکت‌ها در مورد انتقال سهام
- * ارائه توصیه‌های جهت افزایش فروش
- * پیشنهاداتی در زمینه ارزیابی طرح‌ها

مؤسسه ملی تحول هند با تشکیل کمیسیون، تدوین و ارسال گزارشات کاملی حول این موضوع به وزارتخانه‌های مربوط توانست در اتلاف سرمایه اقداماتی اثرگذاری را انجام دهد.^۲ تبدیل انجمن‌های پزشکی به مرکز پزشکی ملی: در ماه مارس سال ۲۰۱۶ نیتی آیوگ با تشکیل کمیسیون اصلاحات در انجمن‌های پزشکی با حضور پزشکان و جراحان برجسته هند، کارشناسان بهداشت عمومی و معاون رئیس جمهور، نشستی را برگزار کرد. مؤسسه ملی تحول هند با بررسی نتایج این نشست، لایحه تبدیل انجمن‌های پزشکی به مرکز پزشکی ملی را به وزارت بهداشت و رفاه ارسال کرد.

راه آهن سریع السیر بمبئی - احمد آباد: این پروژه با تلاش‌های مؤسسه ملی تحول هند تصویب شده است. راه آهن سریع السیر بمبئی - احمد آباد با همکاری ژاپن انجام می‌شود. این پروژه در حال حاضر در حال تکمیل است و در آینده به بهره برداری خواهد رسید.

۱. مؤسسه ملی تحول هند

۲. همان

مأموریت نوآوری اتال^۱: یکی از برنامه‌های نیتی آیوگ برنامه (AIM) است. مأموریت این برنامه کارآفرینی و استفاده از ظرفیت استعداد‌های درخشان جامعه است. تأسیس ۳ آزمایشگاه تحقیقاتی از دستاوردهای این برنامه است.

تبدیل اقتصاد هند به اقتصاد دیجیتال: با توجه به اهمیت تسهیل و گسترش پرداخت‌های دیجیتال در سراسر دنیا در ۲۵ نوامبر ۲۰۱۶ کمیسیونی در مؤسسه ملی تحول هند برای اولین بار تشکیل شد تا گزینه‌های کارآمد و کاربر پسند پرداخت‌های دیجیتال را شناسایی کند و این روش‌ها را اجرایی نماید. هدف از این کمیسیون تبدیل اقتصاد هند به یک اقتصاد دیجیتال است.

توسعه اقتصادی جزایر هند: نیتی آیوگ شناسایی مزیت‌های جزایر هند را برای گسترش حمل و نقل دریایی، ماهیگیری، محیط زیست، نفت و گاز و دیگر فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی آغاز کرده است. هدف از این کار ایجاد تحول در مصرف انرژی و استفاده از انرژی خورشیدی، انرژی باد، انرژی جزر و مد و در نهایت به توسعه رسیدن هریک از جزایر این کشور است. در این راستا برنامه‌هایی با تلاش مؤسسه ملی تحول هند به تصویب رسیده و به اجرا درآمده است. همچنین طرح‌هایی در زمینه افزایش اشتغال در مناطق ساحلی در دستور کار قرار گرفته است.

کشاورزی: طبق بررسی‌های نیتی آیوگ تعداد کشاورزان در هند برابر با نیمی از جمعیت نیروی کار تخمین زده شده است. طی چند دهه گذشته محصولات کشاورزی کاهش یافته و بدهی بالا، عامل نگرانی شدید کشاورزان بوده است؛ بطوریکه بعضی از افراد، کشاورزی را به طور کامل کنار گذاشتند. در این زمان نیتی آیوگ پیشنهاد داد تا کشاورزان با بهره‌گیری از فناوری و تکنولوژی‌های جدید، تغییر در شیوه آبیاری و استفاده از ظرفیت‌های باغات، پرورش طیور، بخش شیلات و جنگل‌ها، بهره‌وری در کشاورزی را متحول سازند.

1. Atal Innovation Mission (AIM)

نیتی آیوگ با بررسی قوانین موجود در زمین‌های کشاورزی اجاره‌ای این قوانین را اصلاح کرد. این اصلاحات به مرور زمان در سال ۲۰۱۶ موجب تحول شغلی در بخش کشاورزی شد و کشاورزان را نسبت به کار بر روی این گونه زمین‌ها امیدوارتر کرد.^۱

زیرساخت‌های حمل و نقل: یکی از اهدافی که موسسه ملی تحول هند دنبال می‌کند، توسعه زیر ساخت‌های حمل و نقل کشور است. نیتی آیوگ معتقد است بودجه مشخص شده برای پروژه‌های کلیدی مانند جاده‌ها، راه آهن، بنادر و هواپیمایی باید به درستی هزینه شود؛ این نهاد بر روند اجرا و پیشرفت این پروژه‌ها نظارت دارد. در سال ۲۰۱۵ بیش از ۱۴۰ هزار نفر در حوادث رانندگی هند فوت کردند؛ در این زمان مؤسسه ملی تحول هند برنامه‌ای را تدوین کرد که به موجب آن جاده‌های روستایی گسترش پیدا کنند و با افزایش ایمنی، تلفات جاده‌ای به صفر برسد. همچنین با تسهیل سفرهای هوایی و تأسیس اداره ایمنی جاده، برنامه ریزی‌هایی انجام شد تا شبکه حمل نقل هند متحول گردد.^۲

قوه قضاییه: طبق گزارش نیتی آیوگ، هند در حال حاضر ۳۰ میلیون پرونده قضایی در حال بررسی دارد و این کشور به شدت با کمبود قاضی روبروست. موارد مذکور باعث روند کند رسیدگی به پرونده‌های قضایی شده که نیتی آیوگ برای سرعت بخشیدن به این روند یک راهکار ارائه داده است: تربیت نیروی متخصص در حوزه قضاوت و جذب سریعتر نیرو؛ این نهاد همچنین یک شاخص برای دادگاه‌های هند در نظر گرفته که اگر در بررسی‌های بعدی توسط خود نیتی آیوگ مشخص شد این دادگاه‌ها در روند بررسی پرونده‌ها تعلل می‌کنند، آن‌ها را به دادگاه قضات معرفی خواهد کرد.^۳

آموزش و پرورش: تا سال ۲۰۲۰ هند به عنوان جوان‌ترین کشور جهان با میانگین سنی ۲۹ سال، دارای بیشترین نیروی کار است. این کشور قصد دارد تا با توسعه بخش

۱. پایگاه خبری تحلیلی Scroll و Down-to-Earth

۲. پایگاه خبری تحلیلی Scroll

۳. همان

آموزش و پرورش و کیفیت آموزشی بتواند نیروی کار متخصص را در سال‌های آینده به جامعه تحویل دهد. مؤسسه ملی تحول هند پیشنهاد کرده است که برای تحقق این هدف، یک نهاد مستقل برای نظارت بر برنامه‌های آموزش و پرورش تأسیس شود.^۱

سلامت: طبق بررسی‌های صورت گرفته توسط نیتی آیوگ، هزینه‌های بخش سلامت هند معادل یک درصد از تولید ناخالص داخلی می‌باشد؛ این در حالی است که این رقم در چین ۳ درصد و در آمریکا ۸.۳ درصد می‌باشد. نیتی آیوگ برای بهبود وضعیت بخش سلامت، برنامه‌هایی را برای کاهش مرگ و میر مادران، نوزادان و بهداشت (کاهش سل و ...) تدوین کرده است.^۲

محیط زیست: هند یکی از مناطق آلوده جهان است. برای رفع این مشکل نیتی آیوگ چندین راهکار را پیشنهاد داده است؛ لزوم استفاده از حمل و نقل عمومی با اتخاذ تدابیری، تغییر موتورهای بزینی و دیزلی به CNG و استفاده از وسایل الکتریکی و غیره از جمله این راهکارهاست.^۳

بخش انرژی: هند در سال ۲۰۱۴ میلادی چهارمین مصرف کننده انرژی در دنیا بود؛ در این سال تقاضای مصرف انرژی در هند ۷ درصد افزایش یافت. برای مقابله با این وضعیت و بهبود شاخص‌ها در سال ۲۰۱۵ نخست وزیر هند طی نامه‌ای دستور داد تا یک سیاست کلی در بحث انرژی تدوین شود. این وظیفه توسط دفتر نخست وزیری هند بر عهده مؤسسه ملی تحول هند قرار گرفت.

در این زمان نیتی آیوگ فعالیت خود را در این راستا با همکاری اتاق فکری که در زمینه انرژی فعال هستند آغاز کرد. همچنین نیتی آیوگ چندین نشست را با گروهی از اقتصاددانان برجسته هند برگزار کرد. در پایان پیش نویس این سیاست‌ها در مارس

۱. همان

۲. همان

۳. همان

سال ۲۰۱۶ تهیه شد و برای اعمال نظرات وزاری دولت به وزارتخانه‌ها ارسال گردید.^۱ تولیدات الکترونیکی: صنایع الکترونیک یکی از سریع‌ترین صنایع در حال رشد جهان است. اما سهم صنعت الکترونیک هند در بازار جهانی ناچیز بوده است و این کشور وارد کننده اصلی محصولات الکترونیکی محسوب می‌شود.

دولت هند در ۲ سال گذشته طرح‌های مختلفی را برای جذب سرمایه‌گذاری در بخش الکترونیکی و افزایش تولید قطعات آن در دستور کار قرار داد. این طرح‌ها توانست در جذب سرمایه‌گذاری به این حوزه موفق عمل کند.

مؤسسه ملی تحول هند نیز پس از بررسی دقیق موضوع یک برنامه برای محصولات الکترونیکی در هند با نام استراتژی صادرات گرا جایگزینی برای واردات پیشنهاد می‌کند. این برنامه تولید کالاهای الکترونیکی را در کوتاه مدت افزایش می‌دهد و هند را قادر می‌سازد تا توان رقابتی صنعت الکترونیک خود را در بلند مدت افزایش دهد. در این راستا نیتی آیوگ توانست با ارائه برنامه‌هایی در جهت توسعه مهارت‌ها، ارتقاء نوآوری و افزایش کیفیت محصولات، تولید کالاهای الکترونیکی را تقویت کند.^۲

جمع بندی

بررسی‌ها نشان می‌دهد حرکت فعلی مؤسسه ملی هند در رصد وضعیت کشور، بررسی مشکلات، مطالعه و تحقیق، ارائه بسته‌های سیاست‌گذاری و نظارت بر اجرای برنامه‌های تصویب شده در کنار دولت، گامی مثبت و مؤثر در پیشرفت این کشور بوده است. نیتی آیوگ به عنوان یک نهاد حاکمیتی با دستاوردهایی که کسب کرده، جای خود را در میان نهادهای حاکمیتی اثرگذار کشور هند باز کرده است.

۱. همان

۲. همان

طبق نظر وزیر سابق درآمدی وزارت اقتصاد هند، «در حال حاضر نیتی آیوگ پرچم دار برنامه ریزی اقتصادی و اجتماعی در کشور هند است. این نهاد با برنامه ریزی و سیاست گذاری بلند مدت و نظارت بر پیشرفت برنامه ها، برای توسعه کشور تلاش می کند». سیوارامن^۲ معتقد است مؤسسه ملی تحول هند با تدوین مدل های مختلف توسعه برای کشور، در سال های گذشته توانسته است اختلافات بین بخش ها و سازمان های دولتی را کاهش دهد و موجب تسریع روند توسعه در کشور شود.^۳

همچنین بکول دولاکیا^۴ اقتصاددان ارشد هند و مدیر موسسه مدیریت بین المللی دهلی نو در این خصوص گفته است که مؤسسه ملی تحول هند با هدایت و رهبری نخست وزیر این کشور و با همراهی تیم بسیار متخصص و مجرب خود می تواند هند را در سال های آینده به یک ابر قدرت اقتصادی تبدیل کند.^۵

با این اوصاف، وجود نهادهای بین دستگاہی و بین بخشی که با همراهی و همکاری دولت و اختیارات کافی بتوانند چالش ها و موانع پیشبرد اقدامات اولویت دار در کشور را مرتفع نموده و مسیر توسعه و پیشرفت را هموار نمایند، حائز اهمیت است. این نهادها می توانند در قالب های غیرمتعارف و با تکیه بر توان جوانان و نخبگان، ماموریت پیشرفت کشور را دنبال کنند.

1. Revenue Secretary of the Government of India

2. Sivaraman

۳. پایگاه Orfonline

4. Bakul Dholakia

۵. مجله Businesstoday

بخش دوم

مرکز تحلیلی روسیه

مرکز تحلیلی روسیه از جمله اتاق‌های فکر دولتی است که ابتدا تحت عنوان کمیته برنامه ریزی^۱ شوروی از اکتبر سال ۱۹۵۹ آغاز به کار کرد و با تشکیل گروهی از اقتصاددانان و ریاضیدانان و برنامه نویسان کامپیوتری، فعالیت خود را تا سال ۱۹۹۱ ادامه داد.

در دسامبر سال ۱۹۹۱ این مرکز ساختار و عملکرد خود را تغییر داد و به مرکز تحلیل و پیش بینی‌های اقتصادی^۲ تغییر نام یافت. هدف از این کار ارائه اطلاعات آماری و کمک به دولت در تصمیم‌گیری‌ها بود. نهاد جدید فعالیت خود را تا سال ۲۰۰۵ ادامه داد.

در سال ۲۰۰۵ با توجه به تحول برنامه ریزی و گسترش اتاق‌های فکر وابسته به دولت در کشورهای مختلف، مجموعه مذکور به مرکز تحلیلی روسیه^۳ تبدیل شد و از آن زمان تاکنون، در قالب جدید فعالیت‌های خود را پیگیری می‌نماید.^۴

معرفی مرکز تحلیلی روسیه

مرکز تحلیلی روسیه، یک اتاق فکر وابسته به دولت و یکی از قدیمی‌ترین و شناخته شده‌ترین اتاق فکرهای روسیه است. این نهاد با تهیه و تدوین سیاست‌های اقتصادی، تحلیل مسائل و مشکلات کشور، بررسی مفاهیم و روش‌های رسیدن به توسعه اقتصادی-اجتماعی و ارائه پیش‌بینی کوتاه مدت و بلندمدت در این حوزه‌ها، پیشرفت کشور را دنبال می‌کند.

1. Center of the Planning Committee
2. Center for Economic Analysis and Forecasting
3. The Analytical Center for the Government of the Russian Federation

۴. تاریخچه مرکز تحلیلی روسیه

این مرکز از سال ۲۰۰۸ با نظارت بر اجرای دستورالعمل‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌های کمیسیون دولتی زیر نظر رئیس جمهور، از طریق ارائه گزارش‌های کارشناسی و سیاستی، به دولت در اقدامات خود می‌کند.

مرکز تحلیلی روسیه با مطالعه و تحقیق در مورد مسائل اقتصادی و اجتماعی کشور، برنامه‌ها و بسته‌های سیاستی کوتاه‌مدت و بلندمدت خود را در قالب گزارش‌ها و نشریات اقتصادی ارائه می‌دهد و اثرات احتمالی برنامه‌ها و پروژه‌ها را در توسعه کشور با استفاده از تجربیات بین‌المللی بررسی و تحلیل می‌نماید.^۱

این مرکز بیش از ۲۰۰ کارشناس نخبه اقتصادی و اجتماعی را به کار گرفته است که در فعالیت‌های خود با وزراتخانه‌های روسیه در ارتباط هستند.

طبق آخرین گزارشی که در سال ۲۰۱۳ توسط مرکز رتبه‌بندی اتاق‌های فکر در دانشگاه پنسیلوانیا در آمریکا منتشر شده است، مرکز تحلیلی روسیه در بین بهترین اتاق‌های فکر در دنیا قرار گرفته است. این مرکز در بین ۶۸۲۶ اتاق فکر در ۱۸۲ کشور جهان رتبه ۱۷ را کسب کرده است.^۲

فعالیت‌های مرکز تحلیلی روسیه

مرکز تحلیلی روسیه نتایج بررسی‌های کارشناسی و سیاست‌پژوهی، پیگیری مسائل مختلف و فرآیند تصمیم‌سازی در مسائل مختلف را در ۵ قالب فعالیت انجام می‌دهد. این ۵ قالب در ادامه توضیح داده شده است:

انتشار گزارش‌ها و نشریات اقتصادی: یکی از اولین و مهمترین فعالیت‌های مرکز تحلیلی روسیه، انتشار گزارش‌ها و نشریات اقتصادی است. این مرکز به طور خاص در موضوعات سوخت و انرژی، بهره‌وری انرژی، بازارهای مالی و بانکداری،

۱. گزارش سال ۲۰۱۶ مرکز تحلیلی روسیه

۲. پایگاه popflock

اقتصاد حمل و نقل، برنامه‌های سازمان تجارت جهانی، صنعت فلزات، مدیریت پروژه، آموزش و پرورش و نوآوری، مسکن و خدمات عمومی، مقررات زمین و ملک، فناوری اطلاعات و ارتباطات، استفاده از منابع طبیعی، حفاظت از محیط زیست و اقتصاد سبز، گزارش‌هایی را در قالب بولتن، هفته نامه و ماهنامه منتشر می‌کند.

در این نشریات روند اقتصاد روسیه به طور مداوم مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت وجود مشکل، راهکارهایی به منظور رفع آن بیان می‌گردد. مرکز تحلیلی روسیه دارای ۱۹ مجله و بولتن است. مجله اقتصاد روز، هفته نامه اقتصادی، ماهنامه اقتصادی، اقتصاد جهان و ماهنامه انرژی، از نشریات این نهاد است.

سه مورد از اصلی‌ترین نشریات مرکز تحلیلی روسیه به شرح زیر است:^۱

* اقتصاد روز: این مجله به صورت روزانه منتشر می‌شود و به بررسی شاخص‌های اقتصادی و مالی، خلاصه اخبار مهم اقتصادی و آمار جاری می‌پردازد.

* هفته نامه اقتصادی: بررسی وضعیت مناطق، شاخص‌های توسعه اجتماعی، اخبار صنعت و شرکت‌ها، آخرین اطلاعات در مورد عملکرد بودجه‌های فدرال و منطقه‌ای بصورت هفتگی در این مجله منتشر می‌شود.

* ماهنامه اقتصادی: موضوعات این ماهنامه شامل بررسی مسائل کلیدی توسعه اقتصادی و اجتماعی در روسیه است.

گزارش‌های درخواستی و خدمات مشاوره‌ای: نوعی دیگر از گزارش‌هایی که توسط مرکز تحلیلی روسیه منتشر می‌شود، به درخواست دولت و یا سازمان‌ها از این مرکز برای بررسی دقیق یک موضوع خاص و مهم تهیه می‌گردد. طبق وظیفه‌ای که دولت بر عهده مرکز تحلیلی روسیه قرار داده است، این مرکز پس از بررسی و تجزیه

و تحلیل کامل موضوع یا سیاست و ابعاد آن، یک گزارش کامل و تحلیلی آماده کرده و آن را به دولت ارائه می‌نماید.

معاونان اجرایی دولت نیز می‌توانند حول یک حوزه یا یک سیاست مبنی بر حل مشکل و یا بررسی ابعاد آن، به طور جداگانه از مرکز تحلیلی روسیه درخواست ارائه گزارش نمایند.

یکی دیگر از متقاضیان گزارش‌های مرکز تحلیلی روسیه، وزارتخانه‌ها و نهادهای دولتی هستند. این نهادهای وابسته به دولت برای پیشبرد اهداف خود از گزارش‌های تحلیلی این مرکز استفاده می‌کنند.

غیر از دولت و نهادهای دولتی، سازمان‌های که در روسیه اهداف ملی و بین‌المللی را دنبال می‌کنند از مرکز تحلیلی روسیه درخواست همکاری و تهیه گزارش‌های کارشناسی و سیاستی دارند.

در ادامه به چند مورد از این درخواست‌ها اشاره شده است:

کمیسیون اتحادیه اقتصادی اوراسیا: یکی از پروژه‌های تحقیقاتی مرکز تحلیلی روسیه برای کمیسیون اقتصادی اوراسیا، تجزیه و تحلیل و بررسی در زمینه شکل‌گیری و توسعه بازار گاز مشترک برای کشورهای عضو این اتحادیه بوده است. پروژه‌های تدوین قوانین در صنعت برق و توزیع ظرفیت خطوط برق در بین ایالات از دیگر پروژه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی مرکز تحلیلی روسیه در همکاری با این اتحادیه است.

سازمان ارتباطات روسیه: این سازمان یکی از قدیمی‌ترین و بزرگترین سازمان‌های ارتباطی در روسیه و کشورهای مشترک‌المنافع است که در سال ۱۹۹۰ تأسیس شده است. مرکز تحلیلی روسیه برای این سازمان در رابطه با توسعه صنعت حمل و نقل عمومی و همچنین کارآفرینی، خدمات مشاوره‌ای ارائه داده است.

بنیاد خیریه روسیه: بنیاد خیریه در روسیه نزدیک به ۲۰ سال است که پروژه‌های ملی

و بین‌المللی را در زمینه رفاه اجتماعی، ورزش، فرهنگ و مذهب انجام می‌دهد. مرکز تحلیلی روسیه برای این بنیاد یک گزارش تحلیلی را به منظور بازنویسی قوانین تدوین نموده است که هدف آن، بهبود کارایی دولت در زمینه حمایت از کودکان یتیم و مراقبت از آنان است.

مرکز iMARS: ایمارس یک گروه ارتباطی پیشرو در روسیه است که طیف گسترده‌ای از خدمات را در زمینه ارتباطات انجام می‌دهد. این مرکز که در سال ۲۰۰۱ تأسیس شده است، اکنون به عنوان یک سازمان مستقل در روسیه در سطح بین‌المللی فعالیت می‌کند. مرکز تحلیلی روسیه برای این مرکز خدمات مشاوره‌ای در زمینه تجاری و تخصصی تر شدن ارائه نموده است.

مؤسسه قیمت‌گذاری و انحصار: این مؤسسه روسیه در سال ۱۹۹۵ تأسیس شده است. هدف این مؤسسه در ابتدا حل چالش‌های قیمت‌گذاری بوده است اما اکنون طیف گسترده‌ای از وظایف در بخش‌هایی همچون مدیریت عمومی و توسعه بازار را در دست دارد. مرکز تحلیلی روسیه برای بررسی خطرات و عواقب مقررات دولتی در زمینه خدمات که در بنادر عرضه می‌شود، گزارش‌های تحلیلی و خدمات مشاوره‌ای به این مؤسسه را ارائه داده است.

برگزاری نشست‌های علمی: برگزاری نشست‌های علمی از دیگر فعالیت‌های مرکز تحلیلی روسیه در پیگیری اقدامات مرتبط با تصمیم‌سازی است. این نهاد با برگزاری میزگردهای کارشناسی، سمینار و ... با دعوت از نخبگان از مناطق مختلف روسیه، سازمان‌های ملی و بین‌المللی و مراکز تحقیق و توسعه، گزارش‌های تحلیلی را تهیه و تدوین می‌کند و آن را در اختیار دولت روسیه قرار می‌دهد.

طبق آخرین گزارش سالانه مرکز تحلیلی روسیه، این مرکز ۲۲۲ نشست کارشناسی را همچون میزگرد، کنفرانس، نشست‌های علمی و ... با دعوت از ۹۹۴۷ نفر برگزار کرد.

عناوین مهم رویدادهای علمی مرکز تحلیلی روسیه در ۴ فصل سال ۲۰۱۶ به صورت زیر است:

- * میزگرد علمی برای ارزیابی و رفع مشکلات حوزه نفت و سوخت
- * نشست بهبود کارایی و بهره وری مقامات دولتی
- * میزگرد علمی بررسی چالش‌های توسعه شهری
- * ارائه گزارش در مورد سود سهام حوزه‌های دیجیتال
- * کنفرانس بهبود مدیریت پروژه‌های دولتی
- * سمینار افزایش رقابت برای استانداردهای توسعه‌ای مناطق
- * میزگرد استفاده از فناوری اطلاعات در ادارت دولتی
- * میزگرد بررسی ریسک اجرای توافق نامه تغییرات اقلیمی بر اقتصاد و

امنیت ملی روسیه

- * کنفرانس مدیریت پروژه‌های بخش عمومی

تهیه و تدوین پیش نویس قوانین: یکی دیگر از فعالیت‌های این نهاد تهیه و تدوین پیش نویس قوانین است. مرکز تحلیلی روسیه تاکنون بیش از ۲۵ پیش‌نویس قانون را برای دولت روسیه تهیه و تدوین کرده است. در ادامه به ۶ مورد از مهم‌ترین پیش‌نویس قوانینی که توسط مرکز تحلیلی روسیه تهیه شده است اشاره می‌شود:

- * پیش نویس قانون بودجه
- * پیش نویس قانون مالیات‌ها
- * پیش نویس قانون جرائم
- * پیش نویس قانون املاک و زمین
- * پیش نویس قانون دادگاه‌ها
- * پیش نویس قانون بازارهای سهام

همکاری با نهادهای علمی: مشارکت و همکاری با مراکز علمی همچون دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی در سراسر جهان برای تهیه یادداشت و گزارش‌های کاربردی در زمینه سیاست‌گذاری از دیگر فعالیت‌های این نهاد است که با هدف تصمیم‌سازی انجام می‌شود.

مراکز وابسته به مرکز تحلیلی روسیه

مرکز تحلیلی روسیه از مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی متعددی تشکیل شده و در حال حاضر، ۲۵ مرکز وابسته به این نهاد مشغول فعالیت هستند. در ادامه برخی از مهمترین این مراکز معرفی می‌شود:

مرکز سوخت و انرژی: این مرکز به مطالعه در حوزه انرژی می‌پردازد. کارشناسان این مرکز در بخش تغییرات ساختار انرژی و بازارهای جهانی آن مطالعه می‌کنند. در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ حدود ۱۰۰ گزارش تحلیلی، به همراه پیش‌بینی نوسانات مصرف و قیمت انرژی در سال ۲۰۴۰ در این مرکز تهیه و یک برنامه جامع تا ۲۰۳۵ برای بهبود شاخص‌های این بخش تدوین گردیده است. گزارش‌های این مرکز به صورت ماهانه منتشر می‌شود.

مرکز تحلیلگران: این مرکز برنامه‌های تصویب شده توسط دولت را برای رسیدن به توسعه اقتصادی و اجتماعی مورد بررسی قرار داده و گزارش‌هایی را در مورد اجرای آن و مراحل پیشرفت کار ارائه می‌دهد.

مرکز سیاست‌گذاری رقابتی: این مرکز بر اجرای سیاست‌های رقابت‌پذیری و فعالیت‌های انحصاری تحقیق و نظارت دارد. مرکز سیاست‌گذاری رقابتی با ارائه توصیه‌ها و پیشنهادها به منظور چگونگی حل مسائل اولویت دار، قوانین این حوزه را تدوین و پیش‌نویس می‌کند.

مرکز مطالعات و تحقیقات: این مرکز تحقیقات اقتصادی و اجتماعی را در سطح جهانی انجام می‌دهد. بررسی توسعه کشورهای مشترک المنافع، برنامه‌های توسعه آنها و ارزیابی پیامد برنامه‌های دیگر کشورها در روسیه از جمله موضوعات مورد بررسی این مرکز است. این مرکز از سال ۲۰۱۴ میلادی به طور ماهانه روند فعلی اقتصاد روسیه و جهان و پیامدهای آن را به صورت بولتن منتشر می‌کند.

مرکز بخش‌های اقتصادی: این مرکز بخش‌های مختلف اقتصادی را تجزیه و تحلیل می‌کند. همچنین صادرات کالاهای غیرنفتی و روش‌های حمایت از آنها را مورد بررسی قرار می‌دهد.

مرکز سیاستگذاری اجتماعی: این مرکز به بررسی سیاست‌های اجتماعی و تجزیه و تحلیل آن می‌پردازد و طرح‌های پیشنهادی خود را در حوزه‌های اجتماعی به دولت ارائه می‌دهد. یکی از موضوعات مورد توجه این مرکز تدوین برنامه‌های حمایت از معلولان و استانداردسازی شاخص‌های اجتماعی روسیه است.

مرکز مدیریت بخش دولتی: این مرکز برای بخش عمومی روسیه برنامه ریزی می‌کند و به منظور بهبود روش‌های مدیریت پروژه تلاش می‌نماید. یکی از پروژه‌های کلیدی این مرکز به منظور افزایش بهره‌وری سازمان‌های دولتی، بررسی بهترین روش‌های مدیریت دولتی است که از سال ۲۰۱۴ تحقیقات گسترده‌ای پیرامون آن آغاز شده است.

مرکز تحقیقات اقتصاد کلان: نظارت بر اقتصاد کلان و تجزیه و تحلیل پیامدهای اجرای سیاست‌های پولی و مالی از وظایف این مرکز است.

مرکز سیاست‌گذاری منطقه‌ای: این مرکز مسئول برنامه ریزی در مورد سیاست‌های منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری، حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط و افزایش بهره‌وری در این حوزه‌ها است.

مرکز مشاوره حقوقی: پیشنهادهای در زمینه مسائل سیاست‌گذاری و بهبود وضع

قوانین ملی و بین‌المللی دولت و بهینه‌سازی فعالیت‌های قانونی مقامات اجرایی از وظایف مرکز مشاوره حقوقی است.

مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات: این مرکز مسئول بررسی ابزارهای توسعه نرم افزار و سیستم‌های اطلاعاتی برای ادارات دولتی است و از طراحی، توسعه و استفاده نرم افزارهای کاربردی حمایت می‌کند.

مرکز فعالیت‌های اقتصادی خارجی: این مرکز در حوزه فعالیت‌های اقتصادی خارجی، تجارت بین‌الملل و موانع اقتصادی این حوزه فعالیت می‌کند. کارشناسان این مرکز در زمینه بازار کالاها و خدمات، بازاریابی بازارهای خارجی و بهبود تراز تجاری روسیه با دیگر کشورها مطالعه و تحقیق می‌کنند.

جمع بندی

مرکز تحلیلی روسیه به عنوان یک اتاق فکر دولتی، از ۱۳ سال گذشته با رصد وضعیت اقتصاد کشور در حوزه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی و ارائه گزارش‌ها و نکات سیاستی خود به دولت و ایجاد هماهنگی‌های فرادستگاهی، نقشی مؤثر در انتخاب مسیر درست تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری این کشور داشته است.

مراکز فعال این نهاد هر کدام به نحوی در تهیه گزارش‌های سیاستی و اعلام نظر راجع به موضوعات حوزه فعالیت خود نقش‌آفرینی نموده تا مرکز تحلیلی روسیه بتواند راجع به جمیع مواردی که روسیه در مسیر پیشرفت خود به آن نیاز دارد، اثرگذار باشد.

با این وجود، نقش مرکز تحلیلی روسیه عمدتاً در حوزه تشخیص بوده و تصمیم‌سازی، کمتر در فعالیت‌های این مرکز نمود داشته است؛ هرچند طی سال‌های اخیر این مرکز در این زمینه نیز نقش‌آفرینی نموده و دولت روسیه نیز چنین ماموریتی برای آن متصور است.

بخش سوم

وزارت توسعه ترکیه

وزارت توسعه ترکیه فعالیت خود را از سال ۱۹۶۰ تحت عنوان سازمان برنامه ریزی دولتی^۱ آغاز کرد؛ سپس در سال ۲۰۱۱ طبق حکم قانونی شماره ۶۴۱ ترکیه به وزارت توسعه تبدیل شد. اصلی ترین فعالیت این وزارتخانه تدوین برنامه های توسعه است که با هدف تسریع در روند پیشرفت کشور صورت می گیرد.^۲

چارچوب های اقتصادی و اجتماعی که توسط وزارت توسعه ترکیه تهیه و تدوین می شود بر چند اصل استوار است: کاهش نااطمینانی این کشور در مسائل اقتصادی اجتماعی و به خصوص امنیتی؛ بهبود عملکرد تجارت بین المللی ترکیه؛ ارتباط گیری ترکیه با دیگر کشورها و افزایش شرکای تجاری آن و کاهش نوسانات مالی و خطرات ژئوپولیتیک از جمله این اصول است.

بر اساس جدیدترین برنامه توسعه ترکیه که توسط این وزارتخانه تدوین شده، اهداف ذیل برای این کشور در نظر گرفته شده است:

- * تحول ساختاری بر مبنای ارزش های اصیل ترکیه و انتظارات شهروندان
- * رشد اقتصادی بالا و با ثبات
- * زندگی شاد، باشکوه و شرافتمندانه برای هر شهروند ترکیه ای
- * افزایش سطح کیفیت زندگی در ترکیه
- * کاهش تفاوت میزان توسعه شهرهای ترکیه
- * تحول در خدمات عمومی و قابل دسترس بودن آن برای همه
- * تبدیل شدن به یک کشور با درآمد سرانه بالا

ساختار وزارت توسعه ترکیه

ساختار وزارت توسعه ترکیه متشکل از مراکز تخصصی، پژوهشی و اداری است که در قالب دو معاون و چهار قائم مقام مدیریت می‌شود. این وزارتخانه همچنین در ۸۱ استان این کشور، ۲۶ سازمان توسعه منطقه‌ای و محلی را تأسیس کرده است که وظیفه اصلی آنها، هماهنگی با وزارتخانه‌های مختلف است. این مراکز به بررسی وضعیت توسعه اقتصادی در استان‌های مختلف می‌پردازند.^۱

هدف از تأسیس این مراکز حمایت از توسعه سریع مناطق مدنظر، تحقق سرمایه گذاری و ارائه خدمات زیرساخت، صدور مجوز مسکن، صنعت، معدن، انرژی و حمل و نقل است. همچنین این مراکز، بهبود سطح کیفی و کمی آموزش و تحصیل ساکنان را نیز به عهده دارند.

ماموریت برنامه ریزی در وزارت توسعه ترکیه

یکی از اصلی ترین ماموریت‌های وزارت توسعه ترکیه، تدوین برنامه‌های مختلف برای این کشور است؛ بر این اساس، این وزارتخانه مدل‌های مختلف برنامه ریزی را در دستور کار قرار داده است که شامل برنامه‌های بلندمدت، میان مدت، سالانه و همچنین برنامه ریزی برای سرمایه گذاری و برنامه ریزی برای اصلاحات به جهت پیوستن به اتحادیه اروپا می‌شود.

در ادامه به اقدامات این وزارتخانه در هرکدام از برنامه‌های اشاره شده پرداخته می‌شود:

برنامه‌های بلندمدت توسعه: یکی از برنامه‌های بلندمدتی که توسط وزارت توسعه ترکیه طراحی و تدوین شده، برنامه دهم توسعه این کشور است. وزارت توسعه ترکیه برنامه دهم توسعه این کشور را در تاریخ ۲ جولای ۲۰۱۳ با همکاری نهادهای دولتی مربوطه تهیه و تدوین کرد.

۱. کتاب معرفی وزارت توسعه ترکیه

در تهیه این برنامه ۶۶ کمیته تخصصی و تیم‌های کارشناسی که شامل ۳۰۰۰ استاد دانشگاه، کارشناس بخش عمومی، خصوصی و نمایندگان سازمان‌های غیردولتی بودند، مشارکت کرده‌اند.

دهمین برنامه توسعه ترکیه از ۴ محور اساسی تشکیل شده است که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود:^۱

* جامعه امن: گسترش رفاه اجتماعی پایدار و همه جانبه، توجه به امنیت اجتماعی، گسترش مدارس و مراکز آموزشی، کاهش نرخ اقتصاد زیرزمینی (غیررسمی) از ۳۷.۵ درصد به ۳۰ درصد و تقویت پایه‌های سرمایه اجتماعی.

* تولید و رشد پایدار: رسیدن به رشد اقتصادی ۵.۵ درصد و ایجاد ۴ میلیون شغل از طریق افزایش نرخ سود سرمایه گذاری در بخش‌های دولتی، افزایش بودجه برای تحقیق و توسعه، توجه به بخش گردشگری خارجی و افزایش درآمد گردشگری تا ۴۵ میلیارد دلار، توجه به بخش کشاورزی و ظرفیت بنادر.

* کشوری پاک و بدون آلودگی: توجه به محیط زیست و استفاده مناسب از منابع طبیعی برای همه روستاها و مناطق مختلف ترکیه.

* همکاری‌های بین‌المللی برای توسعه: همکاری با کشورها برای تبادل تجربیات و تسریع روند توسعه ترکیه.

اهداف کمی در این برنامه برای سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۳ به صورت زیر تدوین شده است:

شکل ۲ - اهداف کمی برنامه‌های وزارت توسعه ترکیه

برنامه‌های میان مدت توسعه: برنامه‌های میان مدت^۱ وزارت توسعه ترکیه با هدف دستیابی به استراتژی‌های تعیین شده در سند توسعه است. این برنامه‌ها در واقع یک خطی مشی و نقشه راه برای هدایت سیاست‌های بخش عمومی و تخصیص منابع تعیین می‌کند.

این برنامه‌ها برای یک دوره سه ساله تهیه می‌شود و هر ساله با توجه به نتایج آن و تغییر شرایط کشور، در چارچوب‌ها و بندهای آن تجدید نظر می‌شود (سیزدهمین برنامه میان مدت توسعه^۲ ۲۰۲۰-۲۰۱۸).

برنامه‌های سالانه: برنامه‌های سالانه توسعه با توجه به سیاست‌های کلی که در برنامه‌های توسعه تدوین می‌شود، به صورت سالانه توسط این وزارتخانه تهیه می‌گردد. این برنامه‌ها اهداف و سیاست‌هایی که باید در هر سال پیگیری شود را تعیین می‌کند.

1. Medium Term Programme

2. www.mod.gov.tr/Pages/MediumTermPrograms.aspx

برنامه سالانه تهیه شده توسط وزارت توسعه ترکیه توسط شورای برنامه ریزی وزیران تأیید می‌شود. همچنین بودجه و برنامه‌های کاری سازمان‌های دولتی باید با اهداف و سیاست‌های برنامه‌های توسعه سالانه سازگار باشد.

برنامه‌های سالانه از طریق گزارشات این وزارتخانه نظارت و ارزیابی می‌شود. البته از سال ۲۰۱۱ تاکنون برنامه سالانه‌ای در سایت وزارتخانه منتشر نشده است (پنجمین برنامه سالانه وزارت توسعه ترکیه^۱).

برنامه‌های سرمایه گذاری: وزارت توسعه، برنامه‌های سرمایه گذاری در ترکیه را به منظور سرمایه گذاری در بخش‌های زیر تدوین می‌کند:

* موسسات دولتی

* شرکت‌های اقتصادی دولتی

* نهادهای امنیتی اجتماعی

* ایل بانک ۲ ترکیه

* موسساتی که در حوزه خصوصی سازی مشغول به کار هستند

برنامه‌های سرمایه گذاری با هدف حفظ تعادل در بخش‌های مختلف جامعه و اولویت‌های منطقه‌ای تدوین می‌شود. این برنامه‌ها توسط وزارت توسعه ترکیه و مطابق با قانون بودجه دولت تهیه می‌گردد.

برنامه‌های اصلاحات اقتصادی: یکی از برنامه‌هایی که وزارت توسعه ترکیه در تدوین آن نقش مهمی دارد، برنامه اصلاحات اقتصادی است. ترکیه به عنوان یکی از کشورهای کاندید عضویت در اتحادیه اروپا، این برنامه‌ها را به جهت پیوستن به اتحادیه اروپا طراحی می‌کند و در دستور کار قرار می‌دهد. این برنامه

1. www.mod.gov.tr/Pages/AnnualPrograms.aspx

2. ilbank

شامل اصلاح ساختارهای اقتصادی-اجتماعی بوده و به صورت سه ساله طراحی می‌شود.

اقدامات مهم وزارت توسعه ترکیه

وزارت توسعه ترکیه طراحی، تصویب و پیگیری برنامه‌هایی را با هدف تقویت تولید و توان رقابتی و ایجاد پویایی در مناطق کمتر توسعه یافته این کشور، در دستور کار قرار داده است و به عنوان متولی اصلی، اجرایی شدن آن را دنبال می‌کند.

مهمترین این موارد در ادامه معرفی شده است:

مرکز مالی بین المللی استانبول^۱: برنامه مرکز مالی بین المللی استانبول یا IFC، توسط وزارت توسعه ترکیه تهیه شده است و هدف آن تبدیل شهر استانبول به یک مرکز مالی منطقه‌ای و در نهایت یک مرکز مالی جهانی است. در این برنامه، اقدامات زیر به عنوان اولویت مد نظر قرار گرفته است: ایجاد یک زیرساخت قانونی با توجه به استانداردهای بین المللی، افزایش تنوع محصولات و خدمات مالی، طراحی یک سیستم مالی ساده و مؤثر، بهبود چارچوب‌های نظارتی و ...

پروژه آب آشامیدنی و زیرسازی فاضلاب^۲: یکی دیگر از برنامه‌های وزارت توسعه ترکیه برنامه لوله کشی برای آب آشامیدنی و تأسیس زیرساخت‌های فاضلاب شهری و روستایی است که برای مناطق ترکیه با ۲۵ هزار نفر جمعیت یا کمتر در نظر گرفته شده است و توسط این وزارتخانه دنبال می‌شود.

برنامه حمایت از رشد شهری^۳: هدف این برنامه حمایت از مراکز شهری و تفریحی است که در مناطق کمتر توسعه یافته قرار گرفته‌اند. در حال حاضر چندین استان ترکیه

-
1. Istanbul International Financial Center (IFC)
 2. Drinking Water and Sewerage Infrastructure Project (SUKAPP)
 3. Growth Poles Support Program

زیر پوشش این برنامه قرار دارند. محور اصلی این برنامه بهبود ظرفیت‌های گردشگری و دیده شدن آثار تاریخی شهرهای ترکیه در سطح ملی و بین‌المللی است که وزارت توسعه متولی طراحی و پیگیری آن بوده است.

برنامه حمایت اجتماعی^۱: این برنامه به عنوان یک برنامه توسعه اجتماعی به منظور رفع مشکلات مهاجرت، فقر و بیکاری در نظر گرفته شده و توسط وزارت توسعه دنبال می‌شود. اهداف این برنامه عبارت است از: ایجاد اشتغال، افزایش مشارکت گروه‌های محروم جامعه در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی و تشویق کودکان، جوانان و زنان برای شرکت در فعالیت‌های فرهنگی هنری و ورزشی.

برنامه حمایت از زیرساخت‌های تحقیقاتی^۲: یکی دیگر از برنامه‌های وزارت توسعه ترکیه، ایجاد مراکز پژوهشی در دانشگاه‌ها و نهادهای عمومی و توسعه ظرفیت‌های آن است. هدف از این برنامه توسعه منابع انسانی در این بخش، مشارکت دانشگاه و صنعت در بخش‌های علمی و آزمایشگاهی و گسترش زیرساخت‌های پژوهشی عنوان شده است.

پروژه حمایت از زیرساخت‌های روستایی^۳: یکی از پروژه‌هایی که توسط وزارت توسعه ترکیه طراحی و پیگیری می‌شود، پروژه کویدس است. این پروژه با هدف رفع مشکلات روستایی مربوط به آب آشامیدنی و ساخت جاده در ۵۱ استان ترکیه، به غیر از شهرهای بزرگ، اجرا می‌گردد. در این پروژه تعمیر جاده‌های آسیب دیده روستایی و آسفالت آن همراه با لوله کشی آب آشامیدنی به روستاها و مناطق مسکونی اطراف آن که دسترسی کمی به آب آشامیدنی داشتند، در دستور کار قرار گرفته است.

-
1. Social Support Program (SODES)
 2. Research Infrastructure Support Program
 3. Project for Supporting the Infrastructure of Villages (KÖYDES)

جمع بندی

وزارت توسعه ترکیه به عنوان یک نهاد دولتی، متولی اصلی برنامه ریزی و پیگیری اقدامات بین دستگاهی در این کشور است. این وزارتخانه همچنین از طریق نهادهای استانی خود، برنامه‌ها و پروژه‌های استانی را دنبال می‌کند.

در حال حاضر وزارت توسعه متولی طراحی برنامه‌های بلندمدت، میان مدت، سالانه و برنامه‌های اقتصادی و اصلاحاتی در ترکیه است. جدیدترین برنامه وزارت توسعه ترکیه برنامه دهم توسعه بوده که با اهداف مشخص کمی و کیفی تدوین و تصویب شده است و این وزارتخانه، اجرای آن را دنبال می‌کند.

نقش دیگر وزارت توسعه ترکیه، نظارت بر اجرای برنامه‌ها، پیگیری و ارزیابی آن است که جلوی تشریفاتی شدن برنامه‌های تدوین شده را می‌گیرد. به عنوان نمونه این وزارتخانه در طول اجرای برنامه‌های میان مدت و کوتاه مدت توسط نهادهای مسئول، اهداف مدنظر در برنامه‌های بلندمدت ترکیه را پایش می‌کند تا طبق برنامه ریزی‌های انجام شده، اجرای این برنامه‌ها همچنان در دستور کار قرار داشته باشد.

نقش وزارت توسعه در ترکیه تقریباً مشابه نقش سازمان برنامه و بودجه در کشور است؛ با این تفاوت که این نهاد در کشور ترکیه، اقدامات جدی تری پس از تدوین برنامه را نیز بر عهده دارد و ماموریتش صرفاً در تدوین و طراحی برنامه ختم نمی‌شود. مدلی که می‌تواند در ایران نیز مورد استفاده قرار گیرد.

رهبر معظم انقلاب در دیدار با بسیجیان استان کرمانشاه در مهرماه سال ۱۳۹۰ به ابزاری که در هر حرکت عمومی و در هر نهضتی به منظور پیشرفت لازم است تاکید نموده و فرمودند: یکی از چیزهایی که در هر حرکت عمومی و در هر نهضتی لازم است، این است که بر اساس تفکرات و مبانی پایه‌ای این نهضت و این جریان، هم بایستی «واژه‌سازی» بشود، هم بایستی «نهادسازی» بشود. وقتی یک انقلاب و یک حرکت تحقق پیدا می‌کند، بایستی دستگاه‌های مجری - آن مجموعه‌هایی که آن هدف‌ها را باید دنبال کنند- به وجود بیاورد. یکی از کارها این است که دستگاه‌های موجود جامعه را متحول کند؛ یکی دیگر این است که دستگاه متناسب با خواست خود را به وجود بیاورد. هر دو سخت است، هر دو جزو کارهای دشوار است، انقلاب اسلامی هر دو را انجام داد.

تهیه شده در اندیشکده اقتصاد مقاومتی